

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2015/2016

Destinace (země, město): Egypt, Káhira

Jméno, příjmení: PhDr. Arwa Al Hamatiová

Místo působení: Katedra slovanských jazyků, Univerzita Ajn Šams – Jazyková fakulta

Počet studentů

Bakalářské studium

1. ročník – 50

2. ročník – 26

3. ročník – 36

4. ročník – 36

Přípravný ročník – 1

Magisterské studium – 3

Doktorské studium – 3

Výuka

Češtinu jsem jako tzv. **první jazyk** vyučovala ve všech **čtyřech ročnících bakalářského studia** (věk studentů se pohybuje mezi 18 – 22 lety), a to spolu s **šesti egyptskými kolegy** (učitelský sbor byl letos posílen o novou kolegyni, čerstvou absolventku doktorského programu).

Češtinu jako tzv. **druhý jazyk** vyučuje asistentka.

Magisterský program je v Egyptě jiného charakteru než v České republice. Obvykle do něj může nastoupit pouze velmi **malý počet zájemců** (jeden až tři) s nejlepšími studijními výsledky (dosaženými během všech čtyř let bakalářského programu). Uchazeč nejdříve studuje v **tzv. přípravném ročníku**, ve kterém pracuje na své seminární práci a vybírá si téma magisterské práce. Studenti přípravného ročníku a magisterského programu musí studovat **povinné předměty** (jako je např. aplikovaná lingvistika, lexikologie, sémantika, teorie překladu, metodika psaní vědecké práce či literatura).

V doktorském programu již nejsou povinné předměty, doktorand pouze pracuje na své dizertační práci. Studenti přípravného ročníku, magisterského a doktorského programu působí na fakultě jako asistenti.

V zimním semestru jsem vyučovala celkem 16 hodin týdně (vyučovací hodina – 60 minut):

1. ročník: texty (4 hodiny)
2. ročník: texty (2 hodiny), čtení (2 hodiny)
3. ročník: texty (2 hodiny), esej (2 hodiny)
4. ročník: texty (2 hodiny), esej (2 hodiny)

Letní semestr - celkem 18 hodin týdně (vyučovací hodina – 60 minut):

1. ročník: texty (4 hodiny), poslech (2 hodiny)
2. ročník: texty (2 hodiny), poslech (2 hodiny)
3. ročník: texty (2 hodiny), poslech (2 hodiny)
4. ročník: texty (2 hodiny), konverzace a poslech (2 hodiny)

Při výuce jsem používala zejména následující **učebnice a čítanky**: Čechová, E. – Trabelsiová-Remediosová, H. – Putz, H.: *Chcete ještě lépe mluvit česky?*, 2. díl; Dobiáš, D.: *Mluvme česky*; Frantlová-Bláhová, R.: *I slohu se dá naučit*; Holá, L.: *New Czech Step by Step*; Holá, L. – Bořilová, P.: *Česky krok za krokem 2*; Holá, L.: *Pražské legendy, Staré pověsti české a moravské, Pohádky*; Kaska, L.: *333x česky – zábavná čítanka pro cizince*; Kořánová, I.: *Česká čítanka*; Nekovářová, A.: *Čeština pro život*; Nekovářová, A.: *Čeština pro život 2*; Rešková, I. – Pintarová, M.: *Communicative Czech (Elementary Czech, Intermediate Czech)*.

Vedle uvedených knih jsem používala i vlastní materiály a texty, různé názorné pomůcky (mapy, tabulky, papírové hodiny apod.), hry či soutěže. Některé známé stolní hry bylo nutné z důvodu velkého počtu studentů ve třídě upravit. (Například byli studenti rozděleni do skupin. Každá skupina dostala určitý počet kamenů z jazykové hry scrabble, měli z nich tvořit slova či je skládat do křížovky. Hra byla časově omezená. Body uvedené u jednotlivých písmen se sčítaly. Skupinka s největším počtem bodů vyhrála. Viz Fotografická příloha.)

Pro výuku poslechu jsem používala zejména nahrávky některých výše uvedených učebnic a čítanek, písničky, pohádky a filmy. Při výběru filmů jsem vždy dbala na to, aby studenty nijak nepohoršovaly. Jsou zvyklí, že filmy promítané v Egyptě jsou cenzurovány. Pokud se přece jen ve filmu vyskytovala choulostivá scéna, studenti ji chtěli vynechat. Z filmů, které jsme při výuce zhlédli, měl letos největší úspěch *Kolja* (viz Fotografická příloha).

Ke studiu češtiny byl do 1. ročníku přijat rovněž jeden nevidomý student, což vyžadovalo individuální přístup. Texty jsem mu dávala v digitální formě, neboť je zvyklý využívat aplikaci NVDA (Non-Visual Desktop Access), jež umožňuje hlasové čtení textu z obrazovky a má široké možnosti nastavení. Uživatel může poslouchat celé věty, ale i jednotlivá slova či hlásky. Aplikace mu rovněž dovoluje převést text do

Braillova písma. Za jedinou nevýhodu aplikace považuji „výslovnost umělé inteligence“, která není zcela přesná (zejména co se týče kvantit hlásek), proto jsem studentovi poskytovala mnoho poslechových materiálů, kde slyšel rodilé mluvčí. Student kromě toho využívá aplikaci *HelloTalk*, která mu mj. umožňuje komunikovat s rodilými mluvčími a procvičovat tak konverzaci a poslech.

Většina zkoušek na fakultě probíhá písemně. V prvním semestru nevidomému studentovi zadání zkoušky předčítala asistentka, která následně zapisovala jeho odpovědi. V letním semestru zadání testu bylo převedeno do Braillova písma, student napsal odpovědi do počítače, které asistentka dále zapsala na archy papíru.

Písemné zkoušky u prvního jazyka probíhají na konci zimního a letního semestru (u druhého jazyka pouze v letním). Aby byla zaručena objektivita hodnocení, tzv. kontrolní oddělení u každého testu zakrývá jméno studenta tak, aby je lektor při opravování nemohl vidět.

Problémy na fakultě

Poměrně stabilizovaná situace v Egyptě umožňovala, aby výuka letos nebyla narušována žádnými protesty. Pouze z důvodu „kontroly kvality výuky“ byla výuka na začátku letního semestru přerušena nenadálým evakuačním cvičením, které bylo oznámeno píšťalkami (viz Fotografická příloha).

I když je nutné ocenit, že oproti minulým letům jsme obdrželi rozvrh ještě před začátkem semestru, neobešlo se to bez problémů. V prvním semestru můj rozvrh u tří lekcí neuváděl číslo místnosti. První přednášky byla vždy nějaká třída k dispozici, zhruba v půlce semestru již však nebylo možné najít žádnou volnou učebnu. Jelikož na oddělení nenacházeli řešení, musela jsem se obrátit přímo na paní děkanku. Následně došlo ke změně rozvrhu. Zjistila jsem později, že se stejným problémem se na fakultě potýkalo více lektorů (z českého oddělení naše nová kolegyně). Jedním z uvedených důvodů tohoto zásadního nedostatku bylo, že ke studiu bylo přijato více studentů než v minulých letech.

V letním semestru byl rozvrh sestaven počítačem. Poslechové laboratoře začaly být využívány do pozdních večerních hodin, tudíž se problémy s rozvrhem minimalizovaly.

Je nezbytné, aby se lektor obrnil trpělivostí. Komplikovaný a zdoluhavý byrokratický systém na fakultě způsobuje, že jsem musela dlouho čekat na „pracovní smlouvu“ (resp. potvrzení o zaměstnání) i výplaty (financování cizinců bývá pozadu za vyplácením egyptských lektorů). Rovněž je nutné přijmout fakt, že pravidla, která bylo nutné dodržovat, mohou být nečekaně změněna na přesný opak.

Kulturní akce

Díky činnosti Velvyslanectví České republiky v Káhiře (a jeho spolupráci se zeměmi Visegrádské čtyřky) měli studenti možnost účastnit se různých kulturních akcí. Například mohli na Káhírském jazzovém festivalu slyšet českého saxofonistu a skladatele Štěpána Markoviče (a osobně se s ním setkat na Velvyslanectví ČR), v Káhírské opeře si poslechnout hudbu Bohuslava Martinů (k 125. výročí jeho

narození), na Velvyslanectví ČR zhlédnout představení baviče, imitátora a moderátora Vladimíra Hrona či se zúčastnit přednášky českých egyptologů Miroslava Verner a Miroslava Bárty.

Studenti dále měli možnost se setkat s českým spisovatelem, publicistou a nakladatelem Martinem Vopěnkou (a to na Káhirském mezinárodním knižním veletrhu, kde měla stánek rovněž Česká republika, a Jazykové fakultě), jehož sci-fi pro děti a mládež s názvem *Spící město* bylo do arabštiny přeloženo naším egyptským kolegou (viz Fotografická příloha).

Studenti rovněž měli možnost zhlédnout několik českých filmů mimo fakultu. Při promítání filmu *Domácí péče* se studenti setkali rovněž se scénáristou a režisérem Slávkem Horákem (viz Fotografická příloha).

Česko-polská komedie *Cesta do Říma* (režie: Tomasz Mielnik, scénář: Tomasz Mielnik, Vít Poláček), která byla promítána v Káhirské opeře, se studentům velmi líbila, a to zejména kvůli jednoduchému jazyku (film *Domácí péče* se studentům sice líbil, nicméně moravský dialekt byl pro ně nesrozumitelný). Film *Gympl*, jenž byl promítán na Velvyslanectví ČR, však u nich vyvolal spíše pohoršení.

Na Velvyslanectví ČR v Káhiře byl rovněž promítán film *Občan Havel*, jehož arabské titulky byly (pod vedením egyptského kolegy) vytvořeny třemi studenty 4. ročníku, kteří v loňském roce absolvovali pětiměsíční stipendijní pobyt v Praze a kteří byli za překlad filmu do arabštiny oceněni paní velvyslankyní RNDr. J. E. Veronikou Kuchyňovou Šmigolovou. Ocenění za arabské titulky k filmu *Medvídek*, jenž byl promítán na Jazykové fakultě, získali dva absolventi bakalářského studia (viz Fotografická příloha).

Arwa Al Hamatiová, lektorka

Praha 29. 7. 2016

Fotografická příloha

Paní velvyslankyně s režisérem filmu *Domácí péče* Slávkem Horákem na Velvyslanectví ČR v Káhiře

Představení imitátora a baviče Vladimíra Hrona

Setkání se spisovatelem Martinem Vopěnkou na Jazykové fakultě

Knihy spisovatele Martina Vopěnky; vpravo vydání arabského překladu *Spícího města*

Studenti a univerzitní pracovníci před fakultou při evakuačním cvičení

Studenti při hraní upravené jazykové hry scrabble

Studenti sledují film *Kolja* v jedné z nejlépe vybavených laboratoří.
Film měl velký úspěch.

Studenti 4. ročníku po poslední přednášce poslechu
a konverzace

Studenti 4. ročníku při zkoušce z poslechu

Představení české kuchyně studentům 1. ročníku pomocí obrázků během konverzace na téma jídlo

Výuka předmětu esej, studenti pracují ve skupinkách na slohovém cvičení

Paní velvyslankyně při předávání cen studentům za vytvoření arabských titulků k filmu *Občan Havel*

Předávání diplomů absolventům češtiny na Jazykové fakultě za překlad filmu *Medvídek*

Fotografie ze setkání s některými studenty 1. - 4. ročníku na Velvyslanectví ČR (česká lektorka uprostřed)